

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
5298-10

meddelad i Stockholm den 14 mars 2011

SÖKANDE

1. AA
2. BB
3. CC
4. DD
5. EE
6. FF
7. GG
8. HH
9. II
10. JJ
11. KK

Ombud för sökandena 1–11:
LL;

12. LL

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 3 juni 2010, M2009/2541/F/P, avseende överklagande i fråga om detaljplan för Spjösвик, Lyse-Berga 3:1 m.fl., Lysekils kommun, se bilaga

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

Dok.Id 102293

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

YRKANDEN M.M.

AA, BB, CC, DD, LL, EE, FF, GG, HH, II, JJ och KK ansöker om rättsprövning och yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen upphäver regeringens beslut och återförvisar ärendet till regeringen för ny prövning. De anför i huvudsak följande.

Regeringens beslut strider mot 1 kap. 5 §, 2 kap. 1 och 2 §§ samt 5 kap. 2 § plan- och bygglagen (1987:10), PBL. De har tidigare under planförfarandet tilldelats en byggrätt. I tidigare detaljplaneförslag placerades byggrätterna så att byggnaden skulle komma att skymma utsikten för grannarna. När detta påtalades för kommunen ändrade den sig och placerade i stället byggrätten fyra-fem meter från befintlig huskropp på deras fastighet och i siktlinjen från allrummet i en av lägenheterna i deras hus. De bad då kommunen att flytta byggrätten till en lämpligare plats. Deras förslag var längre bort mot vägen norr om grannfastigheten Lyse-Berga 2:96. Förslaget uppfyller kommunens och länsstyrelsens strikta krav på att bevara strandskyddet och hindrar inte allmänhetens tillgång till strand och vatten.

Som detaljplanen är utformad är det uppenbart att deras trädgård kommer att tjäna som genomfart för alla barn och ungdomar som avser att använda bollplanen. Gång- och cykelvägar liksom fotbollsplanen är planerade på ett sådant sätt att olägenheterna för dem vida överstiger fördelarna med detaljplanen.

Sammanfattningsvis ska strandskyddsgränsen anpassas enligt vad de tidigare föreslagit och en byggrätt medges samt bollplanen tas bort.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen. Enligt 7 § samma lag ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av

omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Enligt 1 kap. 5 § PBL gäller, om annat inte är särskilt föreskrivet, att både allmänna och enskilda intressen ska beaktas vid prövning av frågor enligt lagen. I 2 och 3 kap. finns bestämmelser som närmare reglerar de intressen som ska beaktas vid planläggning och vid lokalisering av bebyggelse samt krav på byggnader m.m. Enligt 2 kap. 4 § första stycket 5 ska, inom områden med sammanhållen bebyggelse, bebyggelsemiljön utformas med hänsyn till behovet av parker och andra grönområden. Vid utformning av en detaljplan ska enligt 5 kap. 2 § första stycket skälig hänsyn tas till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande.

I 7 kap. miljöbalken finns bestämmelser om strandskyddsområden.

Det aktuella området har tidigare inte varit detaljplanelagt. Detaljplanen fastställer i stort befintlig markanvändning för fastigheten Lyse-Berga 2:100. Omfattningen av byggrätten och den allmänna platsmarken på fastigheten, liksom den gräs-/bollplan som planlagts på den allmänna platsmarken, innefattar avvägningar såväl mellan motstående enskilda intressen som mellan enskilda och allmänna intressen. Placeringen av en ytterligare byggnad enligt sökandenas önskemål skulle inkräkta på strandskyddsområdet.

Mål nr
5298-10

De i målet tillämpliga bestämmelserna i PBL är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. Vad sökandena har anfört beträffande det aktuella beslutet visar inte att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som föreligger i planärenden eller att det i övrigt har förekommit fel som kan ha påverkat utgången i ärendet. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på något annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

Marianne Eliason

Margit Knutsson

Kristina Ståhl

Olle Stenman

Skiljaktig mening

Erik Nymansson

Hans Öjemark

Föredragande justitiesekreterare

SKILJAKTIG MENING

Justitierådet Olle Stenman är av skiljaktig mening och anför följande.

Vad gäller ramen för Högsta förvaltningsdomstolens prövning enligt rättsprövningslagen hänvisar jag till majoritetens redovisning i första och andra styckena under rubriken Skälen för avgörandet.

Av 2 kap. 2 § PBL framgår att planläggningen ska, med beaktande av natur- och kulturvärden, främja en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden, kommunikationsleder och andra anläggningar. Vid prövning av frågor enligt PBL ska enligt 1 kap. 5 § beaktas både allmänna och enskilda intressen. Enligt 5 kap. 2 § första stycket PBL ska vid utformningen av en detaljplan skälig hänsyn tas till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande.

Av utredningen framgår bl.a. följande. Detaljplanen för Spjösвик syftar till att ta fram 40 – 50 nya bostäder som kan erbjuda ett modernt och attraktivt helårsboende i kustmiljö nära natur, bad och en egen båtplats. Genom detaljplanen möjliggörs en utbyggnad av vatten och avlopp vilket förbättrar situationen för befintlig bebyggelse om 29 hus, varav 5 bebos året om. Bebyggelsen planeras relativt tätt i grupper för att spara stora delar av naturen som orörd resurs för friluftslivet. För att skapa en fastighetsindelning enligt detaljplanen är avsikten att mark ska överföras inom kvartersmark mellan fastigheter. Kommunen avser att köpa all privatägd allmänplatsmark med äganderätt genom att träffa frivillig överenskommelse med fastighetsägare. I de fall kommunen inte har möjlighet att träffa överenskommelse kommer privatägd allmänplatsmark att upplåtas för förvaltning till kommande gemensamhetsanläggning genom anläggningslagen (1973:1149). Sökandena äger Lyse-Berga 2:100 som berörs på så sätt att allmänplatsmark utlagts bl.a. för en bollplan. Sökandena anser att aktiviteten på bollplanen kommer att vara störande för dem och att behovet av planen inte väger tyngre än deras intressen. De pekar också på att barnens behov av bollplan kan tillgodoses på annat håll i kommunen t.ex. vid skolan.

Jag gör följande bedömning. Det är fråga om ett begränsat antal hushåll inom området även efter den exploatering som detaljplanen avser. Det är inte heller osannolikt att i likhet med befintliga fastigheter några av de nya kommer att användas som fritidsbostäder. Dessutom är området så beläget att möjligheten till friluftsliv- och fritidsaktiviteter för de boende är mycket väl tillgodosett även utan en bollplan. Vid angivna förhållanden framstår det allmänna intresset av att

Mål nr
5298-10

bollplanen anläggs på sökandenas fastighet som närmast obefintligt. Det har inte i ärendet framkommit något annat förhållande som visar att det är av betydelse för fastigheterna som sådana att de har del i en sådan anläggning. Mot denna bakgrund finner jag att kommunen vid utformningen av planen inte har tagit skälig hänsyn till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden i övrigt. Regeringen får därför anses ha överskridit gränsen för det handlingsutrymme som föreligger i ett planärende. Regeringens beslut bör därför upphävas.

Avd. II

Föredraget 2010-12-01